

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดในโลก ถ้าคนมีคุณภาพสูงแล้ว คนเองจะเป็นผู้สร้างโลก รักษาโลกและทำให้โลกเจริญมั่นคง (ภิรมยา อินทรกำแหง.2544 :28) ดังนั้นนโยบายหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 จึงได้เปลี่ยนแปลงเป้าหมายหลักในการพัฒนา มาเป็นเน้นพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐานที่เข้มแข็ง ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.2550:ข) เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (รุ่ง แก้วแดง.2542 :1)

เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขณะเดียวกันรัฐบาลก็ได้ประกาศนโยบายด้านการศึกษาที่สอดคล้องกันว่าจะปฏิรูปการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยยึดหลักการศึกษาระดับชาติ สร้างคน และสร้างงาน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต้องนำไปปฏิบัติ คือ กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาจึงได้ดำเนินการตามแนวการปฏิรูปการศึกษาในส่วนที่รับผิดชอบมาอย่างต่อเนื่อง (สมศักดิ์ คลประสิทธิ์.2545:1) จนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางปฏิบัติในระดับสถานศึกษาเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานด้านวิชาการ โดยมีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่เรื่องของ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนงานอื่นๆทางวิชาการ (กมล ภูประเสริฐ. 2544:1) เพราะงานวิชาการถือเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน (ปรีชาพร วงศ์อนุตร โรจน์.2543:1) ดังนั้นผู้บริหารทุกคนควรรับผิดชอบงานวิชาการเป็นอันดับแรก คอยกระตุ้นเตือน ให้คำแนะนำและประสานงานให้ครูผู้สอนทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์.2546:2) เพราะการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนไม่สามารถสำเร็จได้

2. **ปัญหาการบริหารงานวิชาการ** หมายถึง ปัญหาการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา

3. **การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการ** หมายถึง วิธีการในการแก้ปัญหาซึ่งได้มาจากปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมี 5 ด้าน ดังนี้ 1. การบริหารหลักสูตร 2. กระบวนการเรียนการสอน 3. การวัดผลและประเมินผล 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5. การนิเทศการศึกษา

4. **การบริหารหลักสูตร** หมายถึง กระบวนการต่างๆในการใช้หลักสูตร ซึ่งเริ่มตั้งแต่การเตรียมการหลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร

5. **กระบวนการเรียนการสอน** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพกับตัวผู้เรียนอย่างสูงสุด

6. **การวัดผลและประเมินผล** หมายถึง กระบวนการวัดผลการเรียนรู้ จากการสังเกต พฤติกรรมระหว่างเรียน การตรวจผลงาน และการทดสอบระหว่างเรียนของผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

7. **การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา** หมายถึง กระบวนการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้อของนักเรียน โดยมีการวางแผนการทำงานที่เป็นขั้นตอนและปฏิบัติตามแผน

8. **การนิเทศการศึกษา** หมายถึง ความร่วมมือกันในการทำงานระหว่างผู้นิเทศกับผู้บริหารนิเทศเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น จนส่งผลถึงคุณภาพของผู้เรียน

9. **โรงเรียนขนาดเล็ก** หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คนและจัดการศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธานี ในปีการศึกษา 2550

10. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 1 – 2 ที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธานี ในปีการศึกษา 2550

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี
2. ได้แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี
3. โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานีสามารถนำแนวทางการบริหารงานวิชาการไปใช้ บริหารจัดการ โรงเรียนได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University